

סגל אקדמי והנהלות של מוסדות אקדמיים

נדרשת פעולה מיידית! הנכס האסטרטגי של ההשכלה הגבוהה בסכנה!

למה זה צריך להדאיג אתכם?

1. שר החינוך או ראש הממשלה ימנו את מרבית חברי.ות ובכירי.ות המל"ג לתקופת כהונת הכנסת. בכך המל"ג תחדל להיות גוף מקצועי המושתת על מומחיות אקדמית ותהפוך למנגנון משתנה לפי אינטרס פוליטי, וכל החלטה תקציבית או תכנונית תחייב אישור פוליטי.
2. במועצה תפעל זרוע רגולטורית-ענישתית שתוכל לעצור בפועל פעילות אקדמית, להשהות תוכניות לימוד, למנוע רישום סטודנטים.ות, להפחית תקציבים ואף לשלול רישיון פעילות ממוסדות. נוסף לכך, החוק יחייב ראשי מוסדות להתייצב בפני ועדת החינוך של הכנסת ואף יאפשר קנסות אישיים בגין אי-ציות. תיווצר מערכת שבה הנהלות המוסדות יאלצו לשקול כל החלטה לפי ציפיות פוליטיות.
3. מערך המינויים והקידומים, בחירת בעלי.ות תפקידים פנימיים, פתיחת מסלולי הוראה, מינויים בפקולטות, עיצוב תוכניות לימוד ואף חופש ההוראה והבעת הדעה, כל אלה ייעשו תחת רישון עצמי אל מול חשש להתערבות או לענישה. מוסדות יימנעו ממינויים "שעלולים להכעיס", חוגים יימנעו מנושאים "רגישים", וחוקרים.ות יהססו לפרסם טקסט ביקורתי. תיווצר תרבות של הימנעות וזהירות במקום תרבות של חקירה וביקורת.
4. הרס הרוח האקדמית: לא רק החופש האקדמי הפורמלי נפגע, אלא עצם רוח החופש המדעי, היכולת לשאול שאלות קשות, למנות לפי מצוינות בלבד, ולפתח ידע חדש ללא פחד. ההשלכה המצטברת תהיה ירידה באמון הציבור, נסיגה בסטנדרטים הבינלאומיים של המחקר הישראלי, ודחיפה של מדענים.ות צעירים למערכות שבהן ההגנה על חופש המחשבה אינה תלויה בחילופי שלטון.

המוסדות להשכלה גבוהה יהיו תחת שליטה פוליטית | תרבות של רישון עצמי | לא יהיה מחקר מצטיין | לא יושקעו כספים בישראל | יוצאו אותנו מתוכניות מחקר יוקרתיות בינ"ל | ועוד ועוד נזקים...

מה קרה?"

בימים אלה מקודמת הצעה לתיקון חוק המועצה להשכלה גבוהה (המל"ג), המשנה מן היסוד את האיזון החינוכי עצמאות מערכת ההשכלה הגבוהה ומקצועיותה בין סמכות המדינה.

משמעות השינויים המוצעים:

- הפיכת המל"ג מגוף ממלכתי-מקצועי לגוף פוליטי-ממשלתי
- ביטול העצמאות המקצועית של הוועדה לתכנון ותקצוב (ות"ת) תוך ביטול יכולתה לפעול כגוף בלתי תלוי
- הסמכת הממשלה להתערב ישירות בפעולות המל"ג והות"ת בכל נושא שתמצא לנכון ותכריז עליו כ"בעל משמעות לאומית"
- הכפפת המוסדות להשכלה גבוהה למנגנוני פיקוח ואכיפה פוליטיים, שתוקנה להם סמכות לבצע הפחתות תקציביות ולהגביל פעילות אקדמית

ההשלכות ההרסניות:

- פגיעה ביציבות ובמקצועיות מערכת ההשכלה הגבוהה ומרכיביה השונים.
- פגיעה בתרבות האקדמית המקדשת את החופש לחקור ואת החשיבה הביקורתית
- בריחת מוחות
- פגיעה במעמדה הבינלאומי של האקדמיה הישראלית, בקשרים ובשיתופי פעולה עם מוסדות מחקרניים מובילים בעולם
- פגיעה בתועלות ובתוצרים של מערכת ההשכלה הגבוהה - רמת הכשרת ההון האנושי, רמת המחקר האקדמי ותרומת האקדמיה למשק, לחברה ולביטחון בישראל.

הפורענות שבדרך

התיקון המוצע הוא לא רפורמה! אלא הרס של היסודות שעליהם מושתתת מערכת ההשכלה הגבוהה, המאפשרים את פעולתה והצלחותיה

זהו שינוי יסודי, שיהרוס את מה שעושה את האקדמיה בישראל לאחת הטובות בעולם!

השכלה גבוהה היא משאב אסטרטגי של מדינת ישראל - המצוינות והחדשנות המדעית מהוות מפתח לביטחון המדינה, לשגשוג הכלכלי, ולאופייה הדמוקרטי.

ההיסטוריה מלמדת שפוליטיזציה של ההשכלה הגבוהה גורמת להרס משמעותי וארוך טווח, נזק שתקוננו, ידרוש עשרות שנים.

לפיכך, יש לדחות את התיקון המוצע, וכל תיקון או רפורמה שיפגעו פגיעה הרסנית בעצמאות מערכת ההשכלה הגבוהה, שהיא תשתית הכרחית לעוצמתה המדעית, הכלכלית החברתית והביטחונית של מדינת ישראל.

מה עושים?

חובתנו כקהילה אקדמית לפעול עכשיו! להתריע, להתאגד, ולדרוש מהנהלות ומוועדים להוציא הצהרות נגד החוק, לפנות לציבור ולנציגי הציבור, ולהגן על העיקרון היסודי: המדע אינו שלוחה של פוליטיקה, והאוניברסיטה איננה זרוע של ממשלה. עלינו לשמור על מרחב שבו ידע נוצר מתוך חירות, ביקורת והצטיינות, לא מתוך נאמנות. זהו רגע שבו נדרשת עמידה אזרחית ומקצועית לשם קיומו של מרחב מדעי חופשי במדינת ישראל. אסור לאקדמיה הישראלית לשתוק. אם נאפשר לחוק הזה לעבור, נאבד לא רק עצמאות מוסדית, אלא את האפשרות להמשיך לשאול, לחקור ולחנך דורות של אזרחים חופשיים.